

Motion till riksdagen 2012/13:Fi276

av Sara Karlsson (S)

Alternativ eller komplement till BNP

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om gröna nationalräkenskaper.

Motivering

Sedan den s.k. Brundtlandrapporten "Our common future" 1987 samt Riokonferensen 1992 har begreppet hållbar utveckling funnits med som samhällspolitiskt mål, globalt och nationellt. Begreppet definieras som ett tredelat begrepp bestående av en ekonomisk, en social och en ekologisk dimension. Trots detta mäts utveckling fortfarande med ekonomisk tillväxt, dvs. ökad BNP (bruttonationalprodukt), vilket är ett trubbigt mått som säger väldigt lite om tillståndet i den sociala och miljömässiga utvecklingen.

Det förs sedan länge en diskussion om måttet BNP:s (bruttonationalprodukten) träffsäkerhet i att mäta ekonomisk utveckling. Denna debatt har fått ett uppsving de senaste åren som en följd av de eskalerande miljöproblemen. De värden som finns i naturen, och som är grunden för vår överlevnad och den ekonomiska tillväxten, bokförs inte. Ekonomisk aktivitet som förstör naturkapitalet är i verkligheten ett minus, men blir i nationalräkenskaperna till ett plus. Detsamma gäller samhällets mänskliga resurser, humankapitalet, som inte heller finns integrerat i det konventionella sättet att mäta ekonomisk utveckling.

Att dessa s.k. externaliteter införlivas i utvecklingsmått är en förutsättning för att beslutsunderlag för såväl politik som näringsliv återger en korrekt bild av samhällsekonomin och borgar för långsiktighet i beslutsfattandet. BNP behöver därför ersättas eller kompletteras.

Det lyftes fram i Sverige bl.a. i den statliga utredningen "Räkna med miljön" (SOU 1991:37–38) redan 1991 och på många andra håll sedan dess.

Fel! Okänt namn på

Bland annat i EU-kommissionens rapport "Beyond GDP" och den brittiska regeringens hållbarhetskommissons rapport "Välfärd utan tillväxt" som också populariserats av Tim Jacksson, professor i hållbar utveckling samt medlem av nämnda hållbarhetskommision. En översikt togs fram av Finansdepartementet 2010: "Att mäta välfärd och hållbar utveckling – gröna nationalräkenskaper och samhällsekonomiska kalkyler. Rapport 2010:03" där olika förslag till alternativa mått lyfts fram och diskuteras.

Det finns alltså gott om exempel på andra sätt att mäta tillväxt och utveckling än det trubbiga BNP-mått vi idag använder oss av. Att arbeta med att utveckla dessa är angeläget för att en hållbar utveckling ur alla perspektiv ska kunna åstadkommas. Det arbetet måste börja omgående.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 4 oktober 2012

Sara Karlsson (S)